

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Конфліктологія

Шифр та назва спеціальності
186 – Видавництво та поліграфія

Інститут
Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Інформаційні технології в медіаіндустрії

Кафедра
Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Загальна, вибіркова

Семестр
6

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Підбуцька Ніна Вікторівна,
Nina.Pidbutska@khrpi.edu.ua

Доктор психологічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна НТУ «ХПІ», автор понад 100 наукових та науково-методичних праць. Провідний лектор з дисципліни: «Основи професійної психології», "Вікова психологія", "Конфліктологія" та ін.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на засвоєння знань з основ конструктивного конфліктного спілкування та конфліктної взаємодії.)

Мета та цілі дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Конфліктологія» є ознайомлення студентів з специфікою причин виникнення конфліктів, їх структури та техніки вирішення; відпрацювання основних прийомів, що використовуються при технології розв'язання конфліктів.

Формат занять

Лекції, індивідуальне завдання, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

- ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 8. Здатність працювати в команді.

Результати навчання

ПР 4. Організувати свою діяльність для роботи автономно та в команді.

ПР 5. Застосовувати ефективні форми професійної та міжособистісної комунікації в колективі для виконання завдань у професійній діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 годин. (4 кредити ECTS): лекції – 30 год., практичні - 10 год., самостійна робота – 80 год. Форма контролю: іспит.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час вивчення дисципліни використовується метод евристичних питань, метод діалогового спілкування, виконання практичних та творчих завдань, колоквиум, тестування, опитування.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Теми практичних занять

Тема 1. Структура і функції конфлікту. Визначення конфліктної ситуації. Опоненти. Предмет і об'єкт конфлікту. Інцидент. Типи конфліктних ситуацій і інцидентів. Причини виникнення конфліктів. Функції конфлікту: поліфункціональна сутність конфлікту, деструктивні функції конфлікту, дисфункціональна роль конфлікту, конструктивні функції конфлікту.

Тема 2. Динаміка конфліктів

Виникнення конфліктів. Оцінка конфліктної ситуації: критичні життєві ситуації; об'єктивно-суб'єктивна природа конфліктів; сприйняття ситуації; визначення ситуації; визначення ситуації як конфліктної; фактори визначення ситуації як конфліктної; синтез ситуаційного й особистісного підходу. Вибір стратегії реагування: реакція людини на виникнення проблеми; відхід від конфлікту; "придушення" ("боротьба"); діалог. Конфліктна взаємодія: мотиви і мети учасників взаємодії; стратегії і тактики взаємодії; регулятори конфліктної взаємодії; нормативні регулятори; моделі розвитку конфліктів.

Тема №3. Попередження конфліктів

Практика вирішення конфліктів: основні поняття і терміни. Основні методи врегулювання конфліктів: "силові", переговори. Моделі переговорів. Участь третьої сторони (посередництво): основні форми посередництва. Психологічна традиція роботи з конфліктами: психоаналітична, поведінково-ва, гуманістична. Психологічне консультування. Групова психотерапевтична практика. Посередництво психолога в дозволі конфліктів: принципи психологічного посередництва, бар'єри комунікації, процес психологічного посередництва. Навчання навичкам ефективного поведіння в конфліктах і їхньому конструктивному дозволі: практика дозволу конфліктів "диті дорослі"; формування навичок конструктивного поведіння в конфліктах у дитячому віці; навчальні програми для школярів; орієнтація дорослих на конструктивну взаємодію; шкільне посередництво; навички посередництва для професіоналів.

Тема №4. Теорії переговорів.

Загальна характеристика переговорів. Особливості переговорів. Типологія переговорів. Функції переговорів. Динаміка переговорів.

Теми лабораторних робіт

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуальних завдань за темами: "Психологічний портрет особистості за методикою з вивчення конфліктності".

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, фільми) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Базова література

1. Управління конфліктами [Текст] : текст лекцій : навч. посібник / Г. В. Жаворонкова [та ін.]. - К. : Кондор, 2010. - 170 с.
2. Тихомирова, Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : підручник / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. - Суми : Університетська книга, 2008. - 240 с. -
Ващенко, Ірина Володимирівна. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навч. посібник / І. В. Ващенко, М. І. Кляп. - Київ : Знання, 2013. - 407 с.
3. Конфліктологія [Текст] : навч. посібник / Г. В. Гребеньков [та ін.] ; ред. Г. В. Гребеньков ; ДЮІ ЛДУВС. - Львів : Магнолія 2006, 2011. - 229 с.
Скібіцька, Ліана Іванівна. Конфліктологія [Текст] : навч. посіб. / Л. І. Скібіцька. - 2-ге вид. - Київ : Кондор, 2011. - 384 с
4. Романовський, Олександр Георгійович Конфліктне спілкування в інженерній діяльності [Текст] : навч. посібник / О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, Н. В. Підбуцька ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. - Харків : НТУ "ХПІ", 2014. - 293 с. -
5. Дуткевич, Тетяна Вікторівна. Конфліктологія з основами психології управління [Текст] : навч. посібник / Т. В. Дуткевич ; КПДУ, Інститут соціальної реабілітації та розвитку дитини. - Київ : Центр навч. літ., 2005. - 456 с

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%).

Залік: усна відповідь.

Поточне оцінювання: активна участь у обговореннях (20%), індивідуальні завдання (50%), написання контрольних робіт (10%)..

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

25.08.2023

Завідувач кафедри
Ніна Підбуцька

25.08.2023

Гарант ОП
Сергій КОВАЛЕНКО